

4. 6. 2025

Vezměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

Právní novinky v roce 2025, část čtvrtá - implementace nové definice domácího násilí

V roce 2024 bylo provedeno mnoho signifikantních změn napříč mnoha zákony a další značné změny se očekávají v průběhu roku 2025. Obecně je cílem změn modernizace předpisů, zjednodušení procesů, upřesnění nejasností, ochrana obětí násilí, zrovnoprávnění, ochrana před novými hrozbami a také implementace evropského práva. Ve čtvrté části se článek zaměřuje na novou definici domácího násilí a její implementaci do právního řádu.

Novela upravující domácí násilí

Návrh tohoto zákona prošel v minulém roce podrobnou rozpravou a je velmi pravděpodobné, že nabude účinnosti během roku 2025.

Cílem této novely je komplexně upravit řešení sociálně-patologického jevu domácího násilí, a to prostřednictvím zakotvení jednotné univerzální definice domácího násilí, jejím promítnutím do souvisejících zákonů a přidání dalších podpůrných institutů ochrany obětí domácího násilí.

Definice domácího násilí

Nový § 3021 občanského zákoníku zavádí následnou definici domácího násilí, která unifikuje všechny formy násilného chování mezi osobami a která je základním východiskem pro účinnou ochranu obětí domácího násilí jak v občanském zákoníku, tak v souvisejících zákonech.

„Domácím násilím se rozumí násilné jednání vůči oběti v jakékoli formě, při kterém zpravidla dochází ke zneužívání moci nebo nerovného postavení a kterým

- a) bylo nebo mělo být neoprávněně zasaženo do její tělesné integrity,*
- b) bylo nebo mělo být neoprávněně opakovaně nebo vážně zasaženo do její duševní integrity, svobody nebo důstojnosti, zejména v intimní oblasti, do její vážnosti, cti nebo soukromí nebo*
- c) byla vážně ohrožena nebo narušena její schopnost uspokojovat své základní potřeby nebo základní potřeby členů společné domácnosti.“*

Nová definice zároveň velmi široce určuje, kdo může být obětí domácího násilí, když normuje:

„Obětí domácího násilí může být

- a) osoba, která s osobou dopouštějící se domácího násilí žije nebo žila ve společné domácnosti, nebo kterou opakovaně a dlouhodobě navštěvuje,*
- b) osoba blízká nebo ten, kdo jí dříve byl, nebo rodič společného dítěte nebo ten, kdo s osobou dopouštějící se domácího násilí vykonává rodičovskou odpovědnost.“*

Občanský zákoník má dále také rozšířit ochranu obsaženou v §§ 751 až 753 i v případě společného bydlení jiných osob než jsou manželé.

Zákaz nařízení setkání s mediátorem

Ustanovení § 100 občanského soudního řádu stanoví, že je-li to účelné a vhodné, může předseda senátu účastníkům řízení nařídit první setkání se zapsaným mediátorem. Novela upravující domácí násilí toto pravidlo upravuje tak, že při posuzování účelnosti a vhodnosti soud zejména zohlední, pokud byl účastník řízení pravomocně odsouzen pro dále uvedený trestný čin nebo byl shledán vinným ze spáchání dále uvedeného přestupku, nebo byl-li poškozeným nebo osobou přímo postiženou druhý účastník nebo osoba jemu blízká.

Dále má zákon vyjmenovávat specifické trestné činy (jde o závažné trestné činy jako např. vražda, ublížení na zdraví, znásilnění nebo týrání osoby ve společném obydlí) s tím, že pokud je vedeno trestní řízení pro spáchání takového trestního činu, z jehož spáchání je podezřelý jeden z účastníků řízení nebo je pro takový trestný čin stíhán, je-li poškozeným druhý účastník řízení nebo osoba jemu blízká; pak nelze nařídit první setkání s mediátorem. Toto setkání dále nelze nařídit, pokud je účastník osobou přímo postiženou nebo osobou blízkou této osoby u přestupku naplňujícího znaky domácího násilí. Dále nelze setkání nařídit po dobu platnosti předběžného opatření ve věcech ochrany proti domácímu násilí.

Úprava zákona o Policii ČR

Ustanovení § 44 zákona o Policii ČR detailně upravuje možnost policisty vykázat násilnou osobu ze společného obydlí, pokud lze na základě zjištěných skutečností, zejména s ohledem na předcházející útoky, důvodně předpokládat, že se tato osoba dopustí nebezpečného útoku proti životu, zdraví anebo svobodě nebo zvláště závažného útoku proti lidské důstojnosti. Původně toto vykázání mělo trvat až 10 dnů, což novela prodlužuje na 14 dnů.

Novela má dále zavést povinnost policisty při vykázání učinit další vhodná opatření na ochranu ohrožené osoby před nebezpečným útokem proti životu, zdraví nebo svobodě anebo zvláště závažným útokem proti lidské důstojnosti. Zejména má zajistit, aby tato osoba vydala zbraň, nebo jí zbraň odebere; vydanou nebo odebranou zbraň nelze vykázané osobě vrátit po dobu trvání vykázání.

Možnost důvěrníka a další podpůrné instituty

Novela má doplnit zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich o možnost osoby přímo postižené spácháním přestupku zvolit si důvěrníka (§ 71 zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich). Důvěrník má být doprovodem a poskytovat zejména psychologickou pomoc. Důvěrník však nemůže zasahovat do průběhu úkonů a řízení. Může však být zároveň zmocněncem osoby přímo postižené spácháním přestupku. Důvěrníkem může být kterákoli plně svéprávná fyzická osoba, kterou si osoba zvolí.

Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich má být dále doplněn o ustanovení zajišťující ochranu osoby přímo postižené spácháním přestupku před druhotnou újmou, která nastává po spáchání přestupku zejména tím, že je tato osoba v průběhu řízení v dalším kontaktu s pachatelem a nemá při tom dostatečnou oporu a ochranu. Nový § 72a zákona o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich má tedy stanovit, že správní orgán na žádost osoby přímo postižené spácháním přestupku učiní potřebná opatření k zabránění jejího kontaktu s pachatelem, a to při všech úkonech, kterých se účastní, a to i před jejich započítím a po jejich skončení. Nelze-li kontaktu osob při úkonu zabránit, protože to vylučuje povaha prováděného úkonu, správní orgán učiní potřebná opatření, aby bylo kontaktu mezi těmito osobami zabráněno před započítím a po skončení úkonu.

Zákon o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich má být dále upraven v oblasti výslechu svědka, a to též s ohledem na ochranu před sekundární viktimizací. Toto ustanovení primárně míří také na osobu přímo postiženou spácháním přestupku, která v řízení vypovídá v postavení svědka, avšak ustanovení je psáno obecně tak, že se týká všech svědků. V § 82 zákona má tedy nově stát, že při výslechu svědka je nutno šetřit jeho osobnost. Otázky směřující do intimní oblasti mohou být pokládány jen tehdy, pokud je to nezbytné pro objasnění skutečností důležitých pro řízení o přestupku, zvláště šetrně a po obsahové stránce vyčerpávajícím způsobem, aby nebylo nutné výslech opakovat.

V ustanovení § 400 a následujících zákona o zvláštních řízeních soudních je upraveno předběžné opatření ve věci ochrany před domácím násilím. Rozhodnutím o předběžném opatření lze nařídit, aby odpůrce opustil společné obydlí. Novela má nově zavést i možnost nařídit, aby odpůrce opustil obydlí navrhovatele.

Zohlednění domácího násilí při rozvodu

Ustanovení § 742 občanského zákoníku stanoví pravidla pro vypořádání společného jmění manželů. Nově má soud kromě jiného přihlédnout k tomu, že se jeden z manželů dopustil vůči druhému domácího násilí nebo činu povahy úmyslného trestného činu, zejména k jeho povaze, závažnosti, době trvání a okolnostem spáchán

Mgr. Lukáš Turner,
advokát

JUDr. Petr Novotný LL.M. et LL.M.,
advokát

VEDEME SVĚTEM PRÁVA

MT Legal s.r.o., advokátní kancelář

Praha | Brno | Ostrava

Tel.: +420 222 866 555

Fax: +420 222 866 546

e-mail: info@mt-legal.com

© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | www.epravo.cz

Další články:

- [Postoupení pohledávky na výživné jako novinka právní úpravy účinné od 1. 1. 2026](#)

- [Jak zahájit provoz mezinárodní letecké linky do České republiky \(EU\): právní požadavky pro aerolinky ze třetích zemí](#)
- [Mimořádné vydržení a vývoj judikatury Nejvyššího soudu](#)
- [Preventivně-sankční funkce náhrady nemajetkové újmy za porušení osobnostních práv pohledem Ústavního soudu](#)
- [Odštěpný závod zahraniční společnosti optikou NIS2: Jak správně určit velikost podniku?](#)
- [Zápis ochranné známky bez komplikací. Klíčem k úspěchu je kvalitní předběžná rešerše](#)
- [Zneužití práva na přístup podle GDPR](#)
- [Byznys a paragrafy, díl 31. - létající pořizovatel ve světle nového stavebního zákona](#)
- [Právní povaha sítě elektronických komunikací - režim náhrady škody](#)
- [Náhrada ušlého nájemného při předčasném ukončení nájemní smlouvy na nebytové prostory](#)
- [Jak fungují plánovací smlouvy v reálných situacích \(2. díl\)](#)